

महात्मा फुले पाणी वापर संस्था अभियान व त्या
अंतर्गत पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर पाणी
वापर संस्था व्यवस्थापन पुरस्कार स्पर्धा.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग
शासन शुद्धीपत्रक क्रमांक :- सीडीए-२०२०/(प्र.क्र. ३९/२०)/लाक्षेवि (कामे)
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक :- २३ /१० /२०२०

वाचा :- १) शासन निर्णय क्रमांक : सीडीए-१००५/(४१७/०५)/लाक्षेवि (कामे), दिनांक २१.०८.२००९.
२) शासन निर्णय क्रमांक : सीडीए-२०१६/(प्र.क्र. ३३५/१६)/लाक्षेवि (कामे), दि. २२ मे, २०१७.

प्रस्तावना :-

महात्मा फुले पाणी वापर संस्था अभियान व त्या अंतर्गत पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर पाणी वापर संस्था व्यवस्थापन पुरस्कार स्पर्धा योजना आयोजित करण्याचा निर्णय संदर्भिय दिनांक २१.८.२००९ च्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आलेला आहे. सदर शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र. ९ मध्ये, “सदर स्पर्धा ५ वर्ष पूर्ण झाल्यावर या पुरस्कार योजनेचा आढावा घेण्यात येईल व आवश्यकतेनुसार योजनेत सुधारणा करण्यात येईल” असे नमूद करण्यात आले आहे. त्यास अनुलक्षून शासन निर्णय दिनांक ११.११.२०११ व दिनांक २६.११.२०१२ अधिक्रमीत करून आणि शासन निर्णय दि. २१.९.२००९ मध्ये सुधारणा करून दि. २२ मे, २०१७ रोजी सुधारित शासन निर्णय निर्गमित केला आहे. सदर शासन निर्णयामध्ये पाणी वापर संस्था पुरस्कारासाठी निवड करावयाच्या १) मोठे प्रकल्प, २) मध्यम प्रकल्प, ३) लघू प्रकल्प, ४) कोल्हापूर पध्दतीचा बंधारे व ५) साठवण तलाव या पाच गटातील पाणी वापर संस्थांच्या निवडीसाठी सुधारणा करून पुरस्कार प्रस्तावाचे मुल्यांकन शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट क्र. २ ते ८ नुसार करण्याबाबत निर्देश देण्यात आलेले आहे. तथापि, परिशिष्ट क्र. २ ते ८ मधील मुल्यांकनामध्ये काही त्रुटी असल्याने मुल्यांकन करण्यास अडचणी निर्माण झालेल्या आहेत. त्यामध्ये सुधारणा करण्याबाबत क्षेत्रीय स्तरावरुन विनंती करण्यात आलेल्या आहेत. त्याचप्रमाणे पुरस्कार स्पर्धेसाठी दि. २२/०५/२०१७ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयातील परिशिष्टांमधील गुण व दर्शक गुण यामध्ये त्रुटी असल्याचे निर्दर्शनास आल्याने संस्थेच्या प्रस्तावाची छाननी करून गुणांकन करताना अडचणी निर्माण होत असल्याने सदर शासन निर्णयाची पुन्हा तपासणी करून योग्य दुरुस्तीबाबत शुद्धीपत्र निर्गमित करण्याबाबत निर्देश राज्यस्तरीय छाननी समितीने त्यांच्या दि. ११ फेब्रुवारी, २०२० रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये दिलेल्या आहेत. सदरची बाब विचारात घेवून पुरस्कार स्पर्धेसाठी दि. २२/०५/२०१७ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट - ७ व परिशिष्ट - ८ मधील गुण व दर्शक गुण यामध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन शुद्धीपत्रक :-

महात्मा फुले पाणी वापर संस्था अभियान व त्या अंतर्गत पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर पाणी वापर संस्था व्यवस्थापन पुरस्कार स्पर्धा योजनासाठी दि. २२/०५/२०१७ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयासोबतचे परिशिष्ट - ७ व परिशिष्ट - ८ मधील गुण व दर्शक गुण मध्ये सुधारणा करण्यात येत असून ते आता या शासन शुद्धीपत्रासोबतच्या परिशिष्ट - ७ व परिशिष्ट - ८ मध्ये दर्शविलेल्या गुण व दर्शक गुणांनुसार १) मोठे प्रकल्प, २) मध्यम प्रकल्प, ३) लघू प्रकल्प, ४) कोल्हापूर पध्दतीचा बंधारे व ५) साठवण तलाव या पाच गटातील प्राप्त पाणी वापर संस्था पुरस्कार प्रस्तावाचे मुल्यांकन प्रदेश स्तरीय कृती समितीमार्फत करण्यात यावे. त्यानंतर प्रत्येक गटातील स्पर्धकांना सर्व गुण दिल्यानंतर मुल्यांकनानुसार

सर्वात जास्त गुण असणा-या प्रत्येक गटातील एका पाणी वापर संस्थेची शिफारस राज्यस्तरीय समितीस करावी.

सदर शासन शुद्धीपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२०१०२३१६३२११८२२७ असा आहे. हे शासन शुद्धीपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(दि. शा. घाटगे)

कक्ष अधिकारी, जलसंपदा विभाग

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. सर्व मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. सर्व अप्पर मुख्य सचिव, प्रधान सचिव व सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. सर्व विभागीय आयुक्त.
८. आयुक्त, कृषी, पुणे.
९. आयुक्त, सहकार, पुणे.
१०. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
११. जलसंपदा विभागातील सर्व कार्यकारी संचालक.
१२. महासंचालक, जल व भूमि व्यवस्थापन संस्था, औरंगाबाद.
१३. महासंचालक, महाराष्ट्र अभियांत्रिकी संशोधन संस्था (मेरी), नाशिक.
१४. सर्व उपसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. जलसंपदा विभागातील सर्व मुख्य अभियंता.
१६. अधीक्षक अभियंता व संचालक, पाटबंधारे संशोधन व विकास संचालनालय, पुणे
१७. जलसंपदा विभागातील सर्व अधीक्षक अभियंता.
१८. जलसंपदा विभागातील सर्व कार्यकारी अभियंता.
१९. नियोजन विभाग (का क्र. १४३३), मंत्रालय, मुंबई.
२०. वित्त विभाग (व्यय-१२), मंत्रालय, मुंबई.
२१. संपर्क अधिकारी, जलसंपदा विभाग.
२२. माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
२३. श्री. शहाजी माणिकराव सोमवंशी, संचालक, वाघाड प्रकल्पस्तरीय पाणी वापर संस्था मोहाडी, ता. दिंडोरी, जि. नाशिक.
२४. श्री. सुनील पोटे, मॅनेजिंग डायरेक्टर, युवा मित्र, सिन्हर, जि. नाशिक.
२५. अध्यक्ष, केशवराज पाणी वापर संस्था, अन्वी मिर्जापुर, ता. व जि. अकोला.
२६. अध्यक्ष, कै. रंगनाथ गोपाळ पाटील पाणी वापर संस्था, वलखेड, ता. दिंडोरी, जि. नाशिक.
२७. लाक्षेवि (कामे), संग्रहार्थ.

शासन शुद्धीपत्र क्रमांक :- सीडीए-२०२०/(प्र.क्र. ३९/२०)/लाक्षेवि (कामे), दि. २३/१०/२०२०

परिशिष्ठ - ७

शासन निर्णय दि. २१/०५/२०१७ सोबतच्या परिशिष्ठ २ व ६ मधील दर्शकाला गुण देण्यासाठी पुढील प्रमाणे मार्गदर्शक तत्वाचा अवलंब करावा.

दर्शक क्र. १ :- कार्यालयीन कामकाज :- एकूण गुण ६०

दर्शक क्र. १.१ :- पाण्याचा हिशोब ठेवण्याची पैदत :- एकूण गुण १५

या दर्शकाला एकूण कमाल १५ पैकी गुण द्यावयाचे आहेत या करिता प्रत्यक्ष क्षेत्रीय भेटीच्या वेळी सोबत जोडलेल्या मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. १ मध्ये दर्शविल्यानुसार निकष तपासून गुण देण्यात यावे.
(दर्शक क्र. १.१ चे गुण = मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. १ नुसार प्राप्त एकूण गुण)

दर्शक क्र. १.२ :- लेखापरिक्षण :- एकूण गुण १५

या दर्शकाला एकूण कमाल १५ पैकी गुण द्यावयाचे आहेत.

या दर्शकाकरिता पुढील पैदतीनुसार गुण देण्यात यावे.

I. लगतच्या मागील तीन वर्षाचे ताळेबंदाचे लेखापरीक्षण झाले आहे का ? संस्थेच्या लेखा परिक्षणासाठी ताळेबंद तयार आहे का ?

असल्यास ३ गुण द्यावे, नसल्यास ० गुण द्यावे.

II. संस्थेचे ज्या वर्षाच्या कामकाजाचे मुल्यांकन करायचे आहे त्या आर्थिक वर्षा अखेरचे लेखा परिक्षण झाले आहे का ?

असल्यास ३ गुण द्यावे, नसल्यास ० गुण द्यावे.

III. लेखा परिक्षण अहवालानुसार संस्थेस

“ अ ” दर्जा दिला असल्यास ९ गुण द्यावे.

“ ब ” दर्जा दिला असल्यास ६ गुण द्यावे.

“ क ” दर्जा दिला असल्यास ३ गुण द्यावे.

(दर्शक क्र. १.२ चे गुण = उपरोक्त (I) ते (III) मध्ये प्राप्त झालेल्या गुणांची बेरीज)

दर्शक क्र. १.३ :- लेखापुस्तके व दस्तऐवज (म.सिं.प.शे.व्य.नियम, २००६ नुसार) ठेवणे :- एकूण गुण ३० महाराष्ट्र सिंचन पैदतीचे शेतकर-यांकडून व्यवस्थापन कायदा २००५ च्या कलम ३५ (१) अन्वये आवश्यक लेखापुस्तके दस्तऐवज ठेवला असुन तो अद्यावत केला असल्यास खालीलप्रमाणे कमाल ३० गुण द्यावेत.

अ) कलम ३५ (१) मधील (क) ते (त्र) नुसार आवश्यक लेखापुस्तके व अभिलेख ठेवल्यास :- १० गुण

ब) कलम ३५ (१) मधील (क) ते (त्र) नुसार ठेवलेला दस्तऐवज अद्यावत केला असल्यास :- २० गुण

हे सर्व दस्ताऐवज संस्था स्थापन झाल्यापासून असणे अपेक्षित आहे. त्याप्रमाणे या दस्ताऐवजातील नोंदी हया संस्था स्थापनेपासून असतील तरच पूर्ण गुण द्यावे अन्यथा ज्या वर्षाच्या नोंदी आहेत त्या प्रमाणात गुण द्यावे.

(दर्शक क्र. १.३ चे गुण = उपरोक्त अ ब ब नुसार प्राप्त गुणांची बेरीज)

(दर्शक क्र. १ चे गुण = उपरोक्त दर्शक क्र. १.१ चे गुण + दर्शक क्र. १.२ चे गुण + दर्शक क्र. १.३ चे गुण)

दर्शक क्र. २ :- सिंचन व्यवरथापन सहभाग :- एकूण गुण १००

दर्शक क्र. २.१ :- संस्थेच्या कामकाजात सर्व सदस्यांचा सक्रिय सहभाग :- एकूण गुण २०

या दर्शकाला एकूण २० पैकी गुण द्यावयाचे आहेत. या दर्शकाला खालीलप्रमाणे चार भागात गुण देण्यात यावेत.

अ-१ :- वर्षभरात संस्थेच्या किमान २ सर्वसाधारण सभा होणे अपेक्षित आहेत. प्रत्यक्षात होणा-या सर्वसाधारण सभेच्या संख्येवर आधारित एकूण कमाल ४ गुणांपैकी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ठ क्र. ८ मधील मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. २ मध्ये दर्शविल्यानुसार गुण देण्यात यावे.

अ-२ :- वर्षभरात प्रत्यक्षात झालेल्या सर्वसाधारण सभेत सभासदांच्या उपस्थितीवर आधारित कमाल ६ गुणांपैकी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ठ क्र. ८ मधील मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. ३ मध्ये दर्शविल्यानुसार गुण देण्यात यावे. (उदाहरणासह स्पष्ट केले आहे.)

अ-३ :- वर्षभरात संस्थेच्या कार्यकारी समितीच्या किमान ६ बैठका होणे (प्रत्येक हंगामाच्या सुरुवातीला एक याप्रमाणे १.५ व हंगामाच्या शेवटी / मध्यावर एक याप्रमाणे १.५ असे एकूण गुण ३) प्रत्यक्षात झालेल्या बैठकांच्या संख्येनुसार एकूण कमाल ४ पैकी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ठ क्र. ८ मधील मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. ४ मध्ये दर्शविल्यानुसार गुण देण्यात यावे.

अ-४ :- वर्षभरात प्रत्यक्षात झालेल्या कार्यकारी समितीच्या बैठकांना प्रत्यक्ष हजर असलेल्या समिती सदस्यांच्या उपस्थितीवर आधारित कमाल ६ गुणांपैकी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ठ क्र. ८ मधील मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. ५ मध्ये दर्शविल्यानुसार गुण देण्यात यावे.

(दर्शक क्र. २.१ चे गुण = उपरोक्त अ - १ ते अ - ४ अंतर्गत प्राप्त झालेल्या गुणांची बेरीज)

दर्शक क्र. २.२ :- संस्थेच्या दैनंदिन कामकाजात व निर्णय प्रक्रियेत महिला सदस्यांचा सहभाग :- एकूण गुण १० या दर्शकाला एकूण १० पैकी गुण द्यावयाचे आहेत. या दर्शकाला खालीलप्रमाणे दोन भागात गुण देण्यात यावेत.

ब-१ :- वर्षभरात प्रत्यक्षात झालेल्या सर्वसाधारण सभेत महिला सभासदांच्या उपस्थितीच्या संख्येवर आधारित एकूण कमाल ४ गुणांपैकी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ठ क्र. ८ मधील मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. ६ मध्ये दर्शविल्यानुसार गुण देण्यात यावे.

ब-२ :- वर्षभरात संस्थेच्या कार्यकारी समितीच्या प्रत्यक्षात होणा-या कार्यकारी समितीच्या बैठकांना उपस्थित महिला सदस्यांच्या संख्येवर आधारित एकूण कमाल ६ गुणांपैकी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ठ क्र. ८ मधील मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. ७ मध्ये दर्शविल्यानुसार गुण देण्यात यावे.

(दर्शक क्र. २.२ चे गुण = उपरोक्त ब - १ ते ब - २ अंतर्गत प्राप्त झालेल्या गुणांची बेरीज)

दर्शक क्र. २.३ :- पाणी वाटपातील समानता :- एकूण गुण ३०

या दर्शकाला एकूण कमाल ३० गुणांपैकी गुण द्यावयाचे आहेत.

संबंधित वर्षात उपलब्ध पाणी साठयाच्या आधारावर एकुण ३० गुणांची हंगामावर विभागणी सोबत जोडलेल्या मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. ८ मध्ये दर्शविल्यानुसार करण्यात यावी. लागु (Applicable) पाणी कोटयाच्या आधारावर खालीलप्रमाणे २.३ अ अथवा २.३ ब या पर्यायांपैकी जो लागु असेल तो पर्याय हंगामावर निवळूण त्यानुसार गुण देण्यात यावेत.

२.३ अ :- हंगामात कोटयाप्रमाणे पूर्ण पाणी उपलब्ध असल्यास सोबत जोडलेल्या मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. ९ मध्ये दर्शविल्यानुसार त्या हंगामा करीता गुण देण्यात यावे.

२.३ ब :- हंगामात कोटयाप्रमोण पाणी उपलब्ध नसल्यास त्या हंगामाकरिता खालील प्रमाणे गुण देण्यात यावे.

पाणी वाटपाची खालील (अ), (ब) व (क) प्रमाणे कुठलीही एक पद्धत अवलंबिल्यास पूर्ण ३० गुण देण्यात यावे व कुठलीही पद्धत अवलंबिली नसल्यास ० गुण देण्यात यावेत.

(अ) पाणी पाळया कमी करून मागणी केलेल्या सर्व क्षेत्राला पाणी देणे.

(ब) सर्व सभासदांचे क्षेत्र समप्रमाणात मर्यादित करून सर्वाना पाणी पुरवठा करणे.

(क) लाभक्षेत्रातील पूर्ण क्षेत्रावर आळी पाळीने दरवर्षी उपलब्ध पाण्याच्या प्रमाणात पिक घेण्याची पद्धत अवलंबिणे.

(दर्शक क्र. २.३ चे गुण = मुल्यांकनाचा तक्ता क्र. ९ प्रमाणे किंवा वरील २.३ ब :- प्रमाणे प्राप्त गुण)

दर्शक क्र. २.४ :- क्षेत्रीय भेटीच्या वेळी पाणी वापर संस्था सदस्य, कार्यकारी समितीचे सदस्य व विशेषतः महिला सदस्य यांच्याशी चर्चा करून त्यांच्या पाणी वापर संस्थेच्या कामकाजात प्रत्यक्ष सक्रीय सहभागाचा आढावा घेऊन त्याआधारे या दर्शकाला कमाल ४० पैकी गुण देण्यात यावेत.

(दर्शक क्र. २ चे गुण = उपरोक्त दर्शक क्र. २.१ चे गुण + दर्शक क्र. २.२ चे गुण + दर्शक क्र. २.३ चे गुण + दर्शक क्र. २.४ चे गुण)

दर्शक क्र. ३ :- वितरण प्रणालिची निगराणी :- एकुण गुण ७५

(अ) प्रवारी सिंचनाच्या बाबतीत खालील प्रमाणे गुण दयावेत.

दर्शक क्र. ३.१ :- शेतचा-या / शेतचर यांची नियमित परिरक्षण व दुरुस्ती :- एकुण गुण ४५

सविस्तर चाचणीमध्ये निवळलेल्या संस्थांच्या प्रत्यक्ष क्षेत्रीय पहाणीत शेतचर व शेतचा-या निवळक १० % क्षेत्रावरील पहाणी करण्यात येऊन त्या आधारावर खालीलप्रमाणे कमाल ४५ पैकी गुण देण्यात यावे.

(अ) शेतचा-या / शेतचर वापरात असल्यास, कार्यक्षेत्रातील एकूण शेतचारीची लांबी पैकी प्रत्यक्ष पाणी जात असलेल्या शेतचारीच्या लांबीच्या प्रमाणात खालील सूत्रानुसार गुण द्यावे. कमाल गुण - ३०

प्रत्यक्ष पाणी जात असलेल्या शेतचारीच्या लांबी

----- X ३०

कार्यक्षेत्रातील एकूण शेतचारीची लांबी

(ब) शेतचा-या/शेतचरची स्वच्छता/निगराणी

- १५ गुण

ब-१ :- गवत / झाडी- झुडपे काढुन शेतचा-या स्वच्छ केले असल्यास - ५ गुण.
 ब-२ :- मातीकाम सुस्थितीत असल्यास - ५ गुण.
 ब-३ :- बांधकामे सुस्थितीत असल्यास - ५ गुण.

(क) शेतचा-या / शेतचर अस्थित्वात नसल्यास - ० गुण.

(दर्शक क्र. ३.१ (अ) चे गुण = उपरोक्त (अ) + (ब) अंतर्गत प्राप्त गुणांची बेरीज) किंवा (क)

दर्शक क्र. ३.२ :- उपवितरिकेची / लघुकालवे यांची नियमित परीक्षण व दुरुस्ती :- एकूण गुण ३०

सविस्तर चाचणीमध्ये निवडलेल्या संस्थांच्या क्षेत्रातील लघुकालवे व त्यावरील बांधकामांची प्रदेशास्तरीय छाननी समितीच्या अध्यक्ष/सदस्य सचिवांनी प्रत्यक्ष पाहणी (किमान २० % लांबीची) करून खालीलप्रमाणे गुण द्यावेत.

(१) गवत / झाडे झुडपे काढुन उपवितरिका / लघु कालवे स्वच्छ ठेवले असल्यास	- ३ गुण
(२) गाळ काढुन कालवा तळपातळी संकल्पाप्रमाणे व्यवस्थित ठेवली असल्यास	- ३ गुण
(३) मातीकाम संकल्पित काट छेदाप्रमाणे व्यवस्थित ठेवले असल्यास	- ६ गुण
(४) बांधकामे सुस्थितीत ठेवली असल्यास	- ६ गुण
(५) सरळ विमोचक (Direct Outlet) यांची दारे सुस्थितीत असल्यास	- ६ गुण
(६) सेवापथ व निरिक्षक पथ सुस्थितीत ठेवले असल्यास	- ३ गुण
(७) कालव्यावर बसविलेले बोर्ड/चेनेज स्टोन/बाऊंड्री स्टोन इ सुस्थितीत असून त्यांची रंगरंगोटी केली असल्यास	- ३ गुण

एकूण - ३० गुण.

(दर्शक क्र. ३.२ चे गुण = वरील १ ते ७ अंतर्गत प्राप्त गुणांची बेरीज)

(दर्शक क्र. ३ चे गुण = उपरोक्त दर्शक क्र. ३.१ चे गुण + दर्शक क्र. ३.२ चे गुण)

(ब) कोल्हापूर पद्धतीचा बंधा-याच्या बाबतीत खालीलप्रमाणे गुण द्यावेत.

३.१ को. प. बंधा-याच्या सर्व बर्गे आहेत. याची राखन पाणी वापर संस्था मार्फत करण्यात आली.	- १५ गुण
३.२ को. प. बंधा-याच्या सर्व बर्गे सुस्थितीत आहेत. बगर्याना रबर सील आहे. बंधा-यातून गळती होत नाही.	- १५ गुण
३.३ को. प. बंधा-याच्या बर्गे वेळेवर टाकून १००% आहेत. पाणी अडविण्यात पाणी वापर संस्था यशस्वी झाली.	- ३० गुण
३.४ को. प. बंधा-याची सर्व साधारण देखभाल व निगा.	- १० गुण

(क) साठवण तलावासाठी खालीलप्रमाणे गुण द्यावेत.

३.१ साठवण तलावाची सर्व झाडे झुडपे काढलेली आहेत.	- २० गुण
३.२ साठवण तलावाच्या सांडवा/विमोचकातून गळती नाही. धरणाच्या काटछेद संकल्पनेप्रमाणे आहे.	- २० गुण
३.३ सभासदांनी सूक्ष्म सिंचन पद्धतीचा धनमापन पद्धतीचा अवलंब केला आहे.	- ३० गुण
३.४ जलाशयालगतच्या परिसरात पाणी वापर संस्थेने वृक्षारोपन केले आहे.	- १० गुण

दर्शक क्र. ४ :- संस्थेचे आर्थिक व्यवस्थापन :- एकूण गुण ८०

दर्शक क्र. ४.१ :- पाणीपट्टी आकारणी व वसुली :- एकूण गुण ५०

या दर्शकाला एकूण ५० पैकी गुण घावयाचे आहेत. या करिता पुढीलप्रमाणे पद्धतीनुसार दोन भागात गुण देण्यात यावे.

क.१ - संस्थेच्या सभासदांना केलेली आकरणी व संस्थेच्या सभासदांकडुन केलेली वसुली यांच्या आधारे पुढील सुत्रानुसार १० पैकी गुण देण्यात यावे.

संबंधित वर्षात सभासदांकडुन केलेली एकूण पाणीपट्टी वसुलीची रक्कम

----- X १०

संबंधित वर्षात सभासदांना केलेली एकूण पाणीपट्टी आकारणी रक्कम

क.१.१ - संस्थेने पाणी वापर संस्था स्थापन झालेपासून सभासदाकडून केलेली एकूण सरासरी वसुली मागील ५ वर्षातील यांचे साठी १५ गुण देण्यात यावे.

सभासदांकडुन मागील ५ वर्षात केलेली वसुली

----- X १५

पाणी वापर संस्थाने मागील ५ वर्षात सभासदांकडुन केलेली एकूण आकारणी

क.२ - शासनाने संस्थेला केलेली पाणीपट्टी आकारणी व संस्थेने शासनास अदा केलेली रक्कम यांच्या आधारे पुढील सुत्रानुसार १० पैकी गुण देण्यात यावे.

संबंधित वर्षात संस्थेने शासनास अदा केलेली पाणीपट्टी रक्कम

----- X १०

संबंधित वर्षात शासनाने संस्थेस केलेली एकूण पाणीपट्टी आकारणी रक्कम

क २.१ - मागील ५ वर्षात संस्थेने शासनास अदा केलेली पाणीपट्टी रक्कम यावर आधारीत १५ गुण देण्यात यावे.

पाणी वापर संस्थाने मागील ५ वर्षात शासनास अदा केलेली एकूण पाणीपट्टी

----- X १५

शासनाने मागील ५ वर्षात पाणी वापर संस्थेस केलेली एकूण पाणीपट्टी आकारणी

(दर्शक क्र. ४.१ चे गुण = वरील क.१, क १.१, क.२ व क २.१ अंतर्गत प्राप्त झालेल्या गुणांची बेरीज)

दर्शक क्र. ४.२ :- संस्थेचा ताळेबंद नफा तोटा :- एकूण गुण ३०

या दर्शकाला एकूण ३० पैकी गुण घावयाचे आहेत. या दर्शकाकरिता पुढीलप्रमाणे पद्धतीनुसार गुण देण्यात यावे.

(१) संस्थेचे ज्या वर्षाच्या कामकाजाचे मुल्यांकन करावयाचे आहे त्या आर्थिक वर्षाअखेरचे ताळेबंद केले आहे का ? असल्यास - ४ गुण घावेत. नसल्यास - ० गुण घावेत.

(२) मागील ५ वर्षातील वर्षा अखेरचे ताळेबंद केले असल्यास प्रती वर्षी २ प्रमाणे गुण द्यावे.

(३) संस्था मागील पाचही वर्षात नफ्यात असल्यास - १६ गुण द्यावे. नसल्यास ज्या वर्षी नफ्यात आहे त्या त्या प्रत्येक वर्षी ३ गुण द्यावे.

(दर्शक क्र. ४.२ चे गुण = उपरोक्त (१), (२) व (३) मध्ये प्राप्त झालेल्या गुणांची बेरीज)

(दर्शक क्र. ४ चे गुण = उपरोक्त दर्शक क्र. ४.१ चे गुण + दर्शक क्र. ४.२ चे गुण)

दर्शक क्र. ५ :- सुक्ष्म सिंचन पाणी बचत संयुक्त पाणी वापर :- एकूण गुण १२५

दर्शक क्र. ५.१ :- एक दशलक्ष घनमीटर पाण्यात भिजलेले क्षेत्र :- एकूण गुण ५०

या दर्शकाला एकूण कमाल ५० गुणांपैकी खालील प्रमाणे गुण देण्यात यावे.

संकल्पीत डयुटी (हेक्टर प्रती दलघमी) व प्रत्यक्ष प्राप्त डयुटी यांचे हंगामावर तुलना होऊन त्या आधारे हंगामावर गुण देणे आवश्यक आहे. (हंगामवार डयुटीची एकूण बेरीज करून त्या आधारे तुलना करणे योग्य होणार नाही.) सर्वप्रथम संबंधित वर्षामध्ये उपलब्ध पाणी साठयाच्या आधारावर कमाल ५० गुणांची (Weightage) खरीप, रब्बी व उन्हाळी हंगामाकरिता सोबत जोडलेल्या मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. १० मध्ये दर्शविल्यानुसार हंगामवार देण्यात यावे.

तदनंतर मंजुर कोट्याप्रमाणे येणारी डयुटी व प्रत्यक्ष वापरलेल्या पाणी साठयानुसार डयुटी याची तुलना करून सोबत जोडलेल्या मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. ११ मध्ये दर्शविल्यानुसार हंगामवार गुण देण्यात यावे.

(दर्शक क्र. ५.१ चे गुण = मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. ११ प्रमाणे प्राप्त गुण)

दर्शक क्र. ५.२ :- संस्थेच्या कार्यक्षेत्रातील लागवडी योग्य व प्रत्यक्ष भिजलेले क्षेत्र (एकूण गुण ५०)

या दर्शकाला एकूण कमाल ५० गुणांपैकी खालील प्रमाणे गुण देण्यात यावे.

प्रथम संबंधित वर्षामध्ये लागू (Applicable) पाणीसाठयाच्या आधारावर कामाला ५० गुणांची (Weightage) विभागणी खरीप, रब्बी व उन्हाळी हंगामाकरिता सोबत जोडलेल्या तक्ता क्र. १० मध्ये दर्शविल्यानुसार करण्यात यावी. लागू (Applicable) पाणीकोठयात होऊ शकणारे हंगवार सिंचन व हंगामवार प्रत्यक्ष झालेले सिंचन याची तुलना करून सोबत जोडलेल्या गुल्यमापनाचा तक्ता क्र. १२ मध्ये दर्शविल्यानुसार गुण देण्यात यावे.

(दर्शक क्र. ५.२ चे गुण = मुल्यमापनाचा तक्ता क्र. १२ प्रमाणे प्राप्त गुण)

दर्शक क्र. ५.३ :- संस्थेने पाणी बचतीची/उत्पन्न वाढविणा-या सभासदांचे capacity building

उपाय योजना सामुदायिक प्रकल्प - एकूण गुण २५

१	ठिबक सिंचन/तुषार सिंचनाचा वापर करीता असल्यास	
I)	किमान १० टक्के ते २० टक्के क्षेत्रावर	- ६ गुण
II)	२० टक्के पेक्षा जास्त क्षेत्रावर	- ७ गुण
२	शेतीची अवजारे आधुनिक उपकरणे याचे प्रापण करून ती भाड्याने देत असल्यास	- ६ गुण
३	बी बीयाणे रसायनिक खते व किटकनाशके यांचे साहुमिक प्रापण व वितरण करीता असल्यास	- ६ गुण
४	सभासदांसाठी प्रबोधन, प्रशिक्षण, कार्यशाळा, सहली	

इ. आयोजन करीता असल्यास

I)	वर्षातुन एकुण १ ते ३ आयोजन	- ५ गुण
II)	वर्षातुन ३ पेक्षा जास्त आयोजन	- ६ गुण

(दर्शक क्र. ५.३ चे गुण = वरील अ.क्र. १ व ४ अंतर्गत प्राप्त गुणांची बेरीज)

(दर्शक क्र. ५ चे गुण = उपरोक्त दर्शक क्र. ५.१ चे गुण + दर्शक क्र. ५.२ चे गुण+ दर्शक क्र. ५.३ चे गुण)

दर्शक क्र. ६ :- सर्वसाधारण मुल्यमापन - एकुण गुण - ६०

सर्वसाधारण मुल्यमापनासाठी खालील बाबी विचारात घ्याव्यात.

१. पाणी वापर संस्था स्थापनेपासून सर्व अभिलेखे ठेवणे.
२. महिलांचा प्रत्यक्ष सहभाग
३. पाणी वाटपाबाबत पाणी वापर संस्थांच्या सदस्यांच्या प्रतिक्रीया
४. राज्य स्तरीय राष्ट्रीय आंतरराष्ट्रीय इतर पुरस्कारप्राप्त संस्था
५. पाणी वापर संस्थेचा शाश्वत विकास इ.
६. नाविन्य पुर्ण योजना.

शासन शुद्धीपत्र क्रमांक :- सीडीए-२०२०/(प्र.क्र. ३९/२०)/लाक्षेवि (कामे), दि. २३/१०/२०२०

परिशिष्ठ- ८

मुल्यमापनासाठी तक्ते

तक्ता क्र. १ - पाण्याचा हिशोब ठेवण्याची पृष्ठदत (दर्शक क्र. १.१)

अ.क्र.	निकष	प्राप्त गुण
१	२	३
१	पाणी मोजण्याची व्यवस्था आहे का?	असल्यास ३ गुण नसल्यास ०
२	पाणी मोजण्याची व्यवस्था calibrated असून सुरक्षित आहे का	असल्यास ३ गुण नसल्यास ०
३	पाणी मोजण्याची नोंदवही (Guage Register) ठेवली आहे का?	असल्यास ३ गुण नसल्यास ०
४	पाणी मोजणी नोंदवहीतील नोंद अद्यावत केल्या आहेत का?	असल्यास ३ गुण नसल्यास ०
५	शासनाचे प्रतिनिधी व पाणी वापर संस्थांचे प्रतिनिधी यांनी रोजचा विसर्ग तपासून तसे केल्याबाबत नोंदवहीमध्ये स्वाक्षरी केली आहे काय?	असल्यास ३ गुण नसल्यास ०
	एकूण प्राप्त गुण	

तक्ता क्र. २ - वर्षभरात झालेल्या सर्वसाधारण सभांची संख्या (दर्शक २.१ अ १)

अ.क्र.	एका वर्षात झालेल्या सर्वसाधारण सभा	प्राप्त गुण
१	२	३
१	०	०
२	१	२
३	२	३
४	२ पेक्षा जास्त	४

तक्ता क्र. ३ - वर्षभरात झालेल्या सर्वसाधारण सभेला उपस्थित सभासद (दर्शक क्र. २.१ अ-२)

अ.क्र.	प्रत्यक्षात झालेल्या सर्वसाधारण सभेचा क्रमांक	संस्थेतील एकूण सभासदांची संख्या	सर्वसाधारण सभेत हजर असलेल्या एकूण सभासदांची संख्या	प्राप्त गुण
१	२	३	४	५
१.	पहिली	१५०	१२५	स्तंभ ४ ची बेरीज
२.	दुसरी	१५०	१००	= ----- X स्तंभ ३ ची बेरीज
३.	तिसरी	१५०	१००	६
४.	चौथी	१५०	१२५	४५०
	एकूण	६००	४५०	= ----- X ६ ६००

तक्ता क्र. ४ - वर्षभरात झालेल्या कार्यकारी समितीच्या बैठकांची संख्या : (दर्शक २.१ अ-३)

अ.क्र.	वर्षभरात झालेले कार्यकारी समितीच्या एकूण बैठकांची संख्या	प्राप्त गुण
१	२	३
१	०	०
२	१ ते २	१
३	२ ते ४	१.५
४	५	३
५	६	३.५
६	६ पेक्षा जास्त	४

तक्ता क्र. ५ – वर्षभरात झालेल्या कार्यकारी बैठकांना उपस्थित सदस्य संख्या (दर्शक क्र. २.१ अ-४)

अ.क्र.	कार्यकारी समितीच्या झालेल्या बैठकांचा क्रमांक	कार्यकारी समितीतील एकूण सदस्यांची संख्या	बैठकीत हजर असलेल्या एकूण सदस्यांची संख्या	प्राप्त गुण
१	२	३	४	५
१.	पहिली	१०	५	स्तंभ ४ ची बेरीज
२.	दुसरी	१०	७	----- X ६
३.	तिसरी	१०	८	स्तंभ ३ ची बेरीज
४.	चौथी	१०	८	४०
५.	पाचवी	१०	७	= ----- x ६ = ४
६.	सहावी	१०	५	६०
	एकूण	६०	४०	

तक्ता क्र. ६ – वर्षभरात झालेल्या सर्वसाधारण सभेत महिला सभासदांची उपस्थित (दर्शक क्र. २.२ ब-१)

अ.क्र.	प्रत्यक्षात झालेल्या सर्वसाधारण सभेचा क्रमांक	संस्थेतील एकूण महिला सभासदांची संख्या	सर्वसाधारण सभेत हजर असलेल्या एकूण महिला सभासदांची संख्या	प्राप्त गुण
१	२	३	४	५
१.	पहिली	३०	२५	स्तंभ ४ ची बेरीज
२.	दुसरी	३०	३०	= ----- X ४
३.	तिसरी	३०	२०	स्तंभ ३ ची बेरीज
४.	चौथी	३०	१५	९०
	एकूण	१२०	९०	= ----- x ४ = ३ १२०

वरील तक्त्यातील आकडे उदाहरणा दाखल दिलेले आहेत. जितक्या बैठका होतील तितक्या बैठकांचे आकडे वरील तक्त्यात घेण्यात यावेत.

तक्ता क्र. ७ - वर्षभरात झालेल्या कार्यकारी समितीच्या बैठकीचा महिला सदस्यांची उपस्थिती (दर्शक क्र. २.२ व २)

अ.क्र.	कार्यकारी समितीच्या बैठकांचा क्रमांक	कार्यकारी समितीतील एकूण महिला सदस्यांची संख्या	बैठकीत हजर असलेल्या एकूण महिला सदस्यांची संख्या	प्राप्त गुण
१	२	३	४	५
१	पहिली	३	२	स्तंभ ४ ची बेरीज = ----- X ६
२	दुसरी	३	०	स्तंभ ३ ची बेरीज ९
३	तिसरी	३	०	= ----- x ६ = २
४	चौथी	३	२	१८
५	पाचवी	३	३	
६	सहावी	३	२	
	एकूण	१८	९	

वरील तक्त्यातील आकडे उदाहरणादाखल दिलेले आहेत. जितक्या बैठका होतील तितक्या बैठकीचे आकडे वरील तक्त्यात घेण्यात यावे.

तक्ता क्र. ८ - उपलब्ध पाणीसाठयाच्या आधारावर एकूण गुणांची हंगामवार विभागणी (दर्शक क्र. २.३ व ५.१)

अ.क्र.	हंगाम	हंगामाकरीता मंजूर पाणी कोटा (दलघमी)	संबंधित वर्षामध्ये लागू (Applicable) पाणी कोटा (दलघमी)	एकूण गुणांची हंगामवार विभागणी
१	२	३	४	रकाना क्र. ४ ----- X ३०
१	खरीप	१.००	१.००	रकाना क्र. ४ ची बेरीज १ ---- X ३० = ७.५ ४
२	रब्बी	३.००	३.००	३ ---- X ३० = २२.५ ४
३	उन्हाळी	१.००	०	०
	एकूण	५.००	४.००	३०.०

वरील तक्त्यातील आकडे उदाहरणादाखल दिलेले आहेत.

तक्ता क्र. ९ - पाणी वाटपातील समानता (दर्शक क्र. २.३ अ)

अ. क्र.	हंगाम	पाणी मागणी केलेल्या सभासदांची एकूण संख्या	आकारणी केलेल्या सभासदांची एकूण संख्या	हंगामाकरीता कमाल गुण (तक्ता क्र. ८ मधील रकाना क्र. ५)	हंगामात कोट्याप्रमाणे पाणी उपलब्ध असल्यास प्राप्त गुण रकाना क्र. ४ ----- X रकाना क्र. ५ रकाना क्र. ३
१	२	३	४	५	६
१	खरीप	३००	२४०	७.५	२४० ---- X ७०५ = ६ ३००
२	रब्बी	१५०	१००	२२.५	१०० ---- X २२.५ = १५ १५०
३	उन्हाळी	०	०	०	०
	एकूण	४५०	३४०	३०.००	९९

वरील तक्त्यातील आकडे उदाहरणादाखल दिलेले आहेत.

तक्ता क्र. १० - उपलब्ध पाणीसाठ्याच्या आधारावर एकूण गुण हंगामवार विभागणी (दर्शक क्र. ५.१, ५.२)

अ.क्र.	हंगाम	हंगामाकरिता मंजूर पाणी कोटा (दलघमी)	संबंधित वर्षामध्ये लागु (Applicable) पाणी कोटा (दलघमी)	एकूण गुणांची हंगामवार विभागणी रकाना क्र. ४ ----- X ५० रकाना क्र. ४ ची बेरीज
१	२	३	४	५
१	खरीप	३.००	३.००	३ ---- X ५० = ३३.३३ ४.५०
२	रब्बी	२.००	१.००	१ ---- X ५० = ११.११ ४.५०
३	उन्हाळी	१.००	०.५०	०.५ ---- X ५० = ५.५६ ४.५०
	एकूण	६.००	४.५०	५०

वरील तक्त्यातील आकडे उदाहरणादाखल दिलेले आहेत. संबंधित पाणी वापर संस्थाच्या आकड्याप्रमाणे एकूण गुणांची विभागणी करण्यात यावी.

तक्ता क्र. ११ - प्रति दलघमी पाण्यात भिजलेले क्षेत्र (दर्शक क्र. ५.१)

अ. क्र.	हंगाम	मंजूर कोट्याप्रमाणे डयुटी			प्रत्यक्ष डयुटी			प्राप्त गुण रकाना क्र. ८
		मंजूर क्षेत्र हेक्टर	मंजूर पाणी कोटा दलघमी	डयुटी हेक्टर/ दलघमी	प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र (हे.)	वापरलेले पाणी दलघमी	डयुटी हेक्टर/ दलघमी	
१	२	३	४	५	४	७	८	९
१	खरीप	४५०	३.००	१५०.००	४००	३.२०	१२५	१२५ ---- X ३३.३३ = ७.७७ १५०
२	रब्बी	१२०	१.००	१२०.००	१००	१.००	१००	१०० ---- X ११.११ = १.२६ १२०
३	उन्हाळी	५०	०.५०	१००.००	२५	०.५०	५०	५० ---- X ५.५६ = २.७८ १००
	एकुण	६२०	४.५०	३७०.००	५२५	४.७५	२७५	३९.८१

वरील तक्त्यातील आकडे उदाहरणादाखल दिलेले आहेत.

तक्ता क्र. १२ -लागु (Applicable) पाणी कोट्यात सिंचित होऊ शकणारे सिंचन क्षेत्र व प्रत्यक्ष सिंचन (दर्शक क्र. ५.२)

अ. क्र.	हंगाम	मंजूर क्षेत्र हेक्टर	मंजूर पाणी कोटा दलघमी	मंजूर डयुटी हेक्टर/ दलघमी	संबंधित वर्षात लागू (Applicable) पाणी कोटा दलघमी	रकाना ६ व रकाना ५ च्या आधारे होऊ शकणारे सिंचन क्षेत्र हेक्टर	प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	प्राप्त गुण रकाना क्र. ८
१	२	३	४	५	४	७	८	९
१	खरीप	१५०	१.००	१५०	१.००	१५०	१००	१०० ---- X ३३.३३ = २२.२२ १५०
२	रब्बी	३६०	३.००	१२०	३.००	३६०	३००	३०० ---- X ११.११ = १.२६ ३६०
३	उन्हाळी	५०	०.५०	१००	०.५०	५०	३०	३० ---- X ५.५६ = ३.३४ ५०
	एकुण	५६०	४.५०	३७०	४.५०	५६०	४३०	३४.८२

वरील तक्त्यातील आकडे उदाहरणादाखल दिलेले आहे.